

obecní zpravodaj

čistá u litomyšle

2021

ročník 14.

číslo 1.

V tomto čísle například najdete

- Farma pro výkrm drůbeže – zrušení rozhodnutí
- Dětské hřiště „ČistECKý had“ - pokračujeme
- Změna poplatků za komunální odpad
- Rekordní počet výjezdů SDH
- Obnova památek a pověstí
- Statistiky a souhrny roku 2020

INFORMACE OBEČNÍHO ÚŘADU

Farma pro výkrm drůbeže

Jak jsme vás již informovali, obec Čistá podala odvolání proti sloučenému stavebnímu a územnímu povolení vydaném odborem výstavby Městského úřadu v Litomyšli.

Dne 20. 11. 2020 nám bylo doručeno rozhodnutí odvolacího orgánu KÚ Pardubického kraje, ve kterém se uvádí, že rozhodnutí Městského úřadu Litomyšl, odboru výstavby a územního plánování ze dne 25. 5. 2020, č.j. MěÚ Litomyšl 036277/2020, spis. zn. SZ MěÚ Litomyšl 57632/2018, se ruší a věc se vrací stavebnímu úřadu k novému projednání. Stavební úřad bude muset ve věci rozhodovat znovu, bude muset vycházet již z nového (platného a účinného) územního plánu obce Čistá. To znamená redukci dosavadního záměru farmy pro výkrm drůbeže (nikoli však jeho úplnou nemožnost jej umístit).

Odvolací orgán v rozhodnutí mimo jiné shledává jednoznačný vliv občanů obce na změnu postoje ve věci předmětné stavby. Je zřejmé, že v průběhu řízení po podání žádosti byly vzneseny jak námítky jednotlivých účastníků řízení včetně obce, tak byla stavebnímu úřadu doručena petice občanů obce nazvaná „Petice za záchranu kvality života, ovzduší a vody“ podepsaná 529 občany obce. Následné jednání obce, dle názoru odvolacího orgánu, je snahou o záruku úpravy záměru žadatele tak, aby splnil podmínky využití plochy dle nového územního plánu.

Příběh "Farma" tím zdaleka nekončí. Odvolání proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ve věci integrovaného povolení se bude projednávat u správního soudu dne 24. 2. 2021. O dalším vývoji vás budeme průběžně informovat.

Petr Křivka

Polep vstupu...na vysvětlenou

Na podzim minulého roku došlo k výměně vstupních dveří v budově obecního úřadu. V minulém čísle jsme se o tom zmiňovali. Na nových dveřích se záhy objevil obecní znak a historické názvy naší obce. Totiž ČISTÁ, LAUTERBACH a počestěně LITRACHY.

Každá mince má dvě strany a tak jsme kromě množství pozitivních ohlasů zaregistrovali také podivující se a nesouhlasné názory. Proto dnes přinášíme tento článek, který si klade za cíl odhalit pár historických faktů a tím blíže vysvětlit motivaci grafického zpracování polepu.

Původní název "Lauterbach" se ustálil kolem r. 1300 (předtím prameny hovoří o Alt-Luterbach, lat. antiqua Luterbach) a byl nepřetržitě používán až do září 1947. Až mnohem později byl od něj odvozen počestěně název "Litrachy" a z něj "Litrachy", oficiálně používaný za první republiky současně s původním "Lauterbach". V historických mapách je naše obec ještě koncem 19. století označována pouze jako "Lauterbach", dodatečně je (patrně až z doby první republiky) připisováno do těchto map ještě označení "Litrachy".

Současný název obce „Čistá“ vzešel z překladu původního názvu „Lauterbach“ = čistý potok, v roce 1947. Voda je pro naši obec

prapůvodním vzácným přírodním bohatstvím, a tudíž se odnepaměti v názvech objevuje. Vždyť se s atributem vody setkáváme také ve spodní části obecního znaku. A to v podobě modrého pruhu (voda), lemovaného dvěma stříbrnými (stříbřitá čistota). Dále zde nalézáme zlatou lilii na modrém poli, odkazující na vztah k Litomyšli, tj. založení obce temnějším opatem premonstrátů. V posledním, červeném poli se nachází zlatá berla biskupa Mikuláše ze stejnojmenného kostela (už v r. 1349 farního).

Odtud se tedy stylizovaně objevila voda ve formě stříbrně-modrého pruhu z našeho obecního znaku i s historickými názvy naší obce, graficky a obsahově propojené, na našem novém modernějším vstupu.

Dětské hřiště „čistECKý had“ na spodním konci

„Tak jako se vine řeka Loučná údolím, povine se 'čistECKý had' k radosti dětí...“ píše se v průvodní zprávě architektonického návrhu. Na pláčku před čp. 58 byly již vloni instalovány různé herní konstrukce. Aktuálně zde vzniká finální doplnění dalšími prvky z přírodních materiálů. Nápad i realizace pochází z autorské dílny společnosti Garden Servis Ing. Renaty Břeňové. Celým hřištěm se proplétá dlouhatánský had, který je celý na hraní a k odpočinku. Hadí hlava rozeklaným jazykem lemuje stávající domek se skluzavkou. Na ni navazuje pomyslný krk z kletší, pořádné břicho s prolézací skruží a dále pokračující tělo s vrbovým tunelem, kmeny, šlapáky, kameny a konečně ocas s proplétacími dřevěnými

poleny. Vše se důmyslně prolíná mezi již vybudovanými prvky. Hřiště doplňuje kruhová lavička kolem vzrostlé lípy a několik nově vysazených stromů. Proces výstavby bude pokračovat dle klimatických možností i nadále až do kompletní podoby. Také díky individuální dotaci Pardubického kraje vznikne příjemné místo pro vyžití dětí, relaxaci rodičů a odpočinek kolemjdoucích.

Mgr. Petr Dřínovský

ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Projekt „Likvidace odpadních vod v obci“ nabírá obrátky

Zájem o domovní čistírny odpadních vod je překvapivě velký. Změna PRVKÚK bude náročná. Předprojektční proces je zahájen. Téměř 85 % obyvatel obce, resp. vlastníci nemovitostí projevíli zájem o čištění odpadních vod prostřednictvím monitorovaného systému DČOV. Pokud k tomu připočteme dalších cca 10 % obyvatel, kteří již nyní likvidují odpadní vody v souladu se zákonem, blížíme se téměř k maximálnímu řešení. To jsou velice pozitivní zprávy.

Společnost Projekty Vodam s.r.o., se kterou spolupracujeme, obdržela veškeré potřebné podklady a projektant začal kontaktovat jednotlivé zájemce. Byla tak zahájena příprava žádosti o dotaci. Bohužel se setkáváme téměř na každém kroku s nejrůznějšími prodlevami kvůli epidemiologickým omezením a nemocí covid-19, paralyzující svižnost procesu.

Čeká nás klíčové jednání se zástupci krajského úřadu, abychom docílili změny Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací na území kraje (PRVKÚK). Jsme nově konfrontováni dalšími objektivními podmínkami a stávající legislativou. Pevně věříme, že se nám podaří docílit kýžené změny.

Nakládání s odpady

Již v mimořádném adventním vydání jsme přinesli informaci o tom, že poplatek za svoz a odstranění komunálních odpadů, svoz a odstranění nebezpečných odpadů, zajištění separovaného sběru využitelných složek komunálního odpadu a zpětného odběru vyřazeného elektrozařízení, neboli poplatek „za popelnice“ byl pro rok 2021 zastupitelstvem obce schválen ve výši 500 Kč za každého obyvatele a rok. Ostatní platná pravidla, zejména co se týká osvobození a úlev, zůstávají nezměněna. Poplatek tudíž není požadován od obyvatelů mladších 6 let a starších 65 let. Také třetí a každé další nezaopatřené dítě v rodině je osvobozeno. Ti, kteří platili v minulém roce sníženou částku kvůli tomu, že odvozové místo je příliš vzdálené od místa bydliště, nemusí znovu o úlevu žádat. Přesto se jich týká navýšení, a to z předchozích 250 Kč na 300 Kč na osobu a rok. Veškeré detailní informace lze nalézt ve vyhlášce č. 1/2021, dostupné např. z obecního webu www.cista.info/poplatky.

Společnost LIKO a.s. Svitavy, která pro naši obec svoz odpadů zajišťuje, citelně zvýšila poplatky, zejména z důvodu vzestupu vstupních nákladů (odstranění odpadů, mzdy, třídění, zvýšení PHM, mýtné). Při stávajícím poplatku 500 Kč a schválených podmínkách předpokládáme pokrytí skutečných nákladů z rozpočtu obce ve výši cca 250 – 300 tis. Kč.

Většina okolních obcí reagovala na skokový nárůst cen výraznějším zvýšením poplatku „za popelnice“. Místní zastupitelé se rozhodli pro mírné navýšení o 50 Kč. Bohužel se dá předpokládat postupné zvyšování ceny i v následujících letech.

Se svolením Bc. Marcely Vopařilové, DiS., Obec Karle uveřejňujeme tabulku poplatků v okolních obcích:

Výše částky vybírané za svoz komunálního odpadu

Název obce	rok	2020	2021
Březová n. S.		580,-	580,-
Hradec n. S.		630,-	700,-
Koclířov		625,-	700,-
Radiměř		570,-	650,-
Kamenná Horka		620,-	700,-
Vendolí		654,-	708,-
Květná		600,-	694,-
Chmelík		550,-	550,-
Trstěnice		550,-	550,-
Svitavy		684,-	780,-
Políčka		624,-	708,-
Čistá		450,-	500,-
Mor. Chrastová		500,-	600,-
Javorník		630,-	650,-
Široký Důl		600,-	600,-
Sebranice		510,-	650,-
Janov		500,-	500,-
Oldřiš		600,-	630,-
Borová		600,-	600,-

Nabízíme popelnice, kompostéry a tašky na tříděný odpad

Plastové popelnice o objemu 240 l v černé a zelené barvě nabízíme za zvýhodněnou cenu 920 Kč a zelené kompostéry o objemu 400 l za cenu 1100 Kč. Zdarma pak nabízíme sady tašek na tříděný odpad pro domácnosti ve dvou různých velikostech. Pokud máte zájem, kontaktujte obecní úřad na tel. 461 634 903. Dodávku jsme schopni zajistit s dovozem až domů.

Občas to hlava nebere...

V naší obci máme osm sběrných míst s kontejnery na tříděný odpad, vč. sběrných nádob na použité jedlé oleje a tuky. U obou obchodů jsou kontejnery na kovy. Dvakrát ročně je organizován sběr velkoobjemového a nebezpečného odpadu a naproti bytovkám je kontejner na textil a hračky. Několik let vyráží řada dobrovolníků uklízet nepořádek do přírody a likvidovat černé skládky. Přesto se stále nachází jedinci, kteří přiváží na místa pro tříděný odpad nebo i jinam nejrůznější „poklady“. Fritovací hrnec, matrace, pytel s plesnivým textilem nebo zvířecími vnitřnostmi, celá okna, kočárky, regály z lednice apod. V době, kdy můžeme zdarma vše odvézt do sběrného dvoru v Litomyšli, nebo vyčkat na svoz nebezpečného odpadu to vyznívá jako nezodpovědná lenost. A jak to nakonec dopadne? Dřív či později to na náklady obce zlikvidujeme sami, protože nechceme mít na veřejných prostranstvích takový nepořádek. Prosim vás, lidi, nedělejte to!

Mgr. Petr Dřínovský

ZASTUPITELSTVO A RADA OBCE

Na svých jednáních ve dnech 3. 11. a 18. 12. 2020 zastupitelstvo projednalo a schválilo:

- Rozpočet obce na rok 2021, který byl navržen jako schodkový s krytím schodku z úspor z minulých let. Souhrnné údaje: celkové příjmy 18 414 000 Kč, celkové výdaje 28 384 000 Kč, krytí schodku z úspor 9 970 000 Kč.
- Pořadí účastníků dle zprávy o posouzení a hodnocení nabídek veřejné zakázky „Bezpečná doprava v obci Čistá“ (pozn. chodníky).
- Výběr dodavatelů pro zakázku „Bezpečná doprava v obci Čistá“ na jednotlivé úseky, kterými jsou: na první úsek společnost KKZP s.r.o. Čistá s nabídkovou cenou 2 201 417,64 Kč bez DPH (chodník), na druhý úsek a rekonstrukci parkovišť společnost P S K s.r.o. Choceň s nabídkovými cenami 7 327 479,79 Kč bez DPH (chodník, přeložka plynu a přechod pro chodce) a 315 933,54 Kč bez DPH (parkovací plochy).
- Prodej pozemků nebo jejich částí st. p. č. 481/2, st. p. č. 620, p. č. 60/1, p. č. 4287/12, p. č. 60/15, p. č. 4291/2, p. č. 1297/7, p. č. 1297/1, p. č. 1303/1 a p. č. 1303/4.
- Koupí pozemků nebo jejich částí p. č. 1300/2, p. č. 2936, p. č. 2943 a p. č. 761/2.
- Smlouvu o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene č. 7DHM200226 s Povodím Labe, s.p.
- Plán jednání zastupitelstva v roce 2021.
- Podání stížností směrem k poskytovatelům internetového připojení v obci kvůli nedostatečnému pokrytí kvalitním signálem.
- Poplatek za komunální odpad v roce 2021 ve výši 500 Kč na občana a rok při zachování stávajících podmínek dle obecní závazné vyhlášky.
- Zpracování stanoviska k vydané dokumentaci EIA a pachovou studii ve věci „farma“ společnosti ODOUR s.r.o. za cenu 17 500 Kč bez DPH.
- Členy školské rady ZŠ a MŠ Čistá za zřizovatele, totiž p. M. Lipavskou a p. P. Kuře.
- Hodnotící komisi pro výběr dodavatele stavby „Chodníky v obci Čistá“, hodnotící komisi pro výběr dodavatele stavebních prací „Oprava lesních cest“ a hodnotící komisi pro výběr dodavatele projekčních prací „Výtlačný a zásobovací vodovodní řad“.
- Darovací smlouvu s Pardubickým krajem o bezplatném převodu vytipovaných pozemků pod místními komunikacemi do vlastnictví obce. Zároveň bezplatný převod některých pozemků pod silnicí III. třídy č. 36021 Pardubickému kraji.
- Příspěvek na podporu sportu dětí a mládeže TJ Sokol Čistá ve výši 59 tis. Kč.
- Příspěvek na podporu sportu dětí a mládeže SDH Čistá ve výši 23 tis. Kč.
- Příspěvek formou daru Farní charitě Litomyšl na provoz Respítní péče Jindra ve výši 10 tis. Kč.
- Výši vodného pro rok 2021 pro odběratele v Čisté ve výši 25 Kč a pro odběratele tzv. vody předané ve výši 23 Kč. (částky jsou vč. DPH 10%).
- Podání žádosti o dotaci na opravu místních komunikací z programu MMR.
- Podání žádosti o dotaci na rekonstrukci parkoviště před OÚ a naproti obchodu COOP z programu MMR.
- Podání žádosti o dotaci na herní a workoutové prvky v obci z programu MMR.
- Jednorázovou odměnu koordinátorovi projektu „obnova zvonů“ p. P. Kuře ve výši 10 tis. Kč.

ZO vzalo na vědomí:

- Zprávu o činnosti obce a zastupitelstva v roce 2020.
- Výsledek zadávacího řízení veřejné zakázky „bezpečná doprava v obci Čistá“ (pozn. chodníky).
- Předprojektové práce, přípravu žádosti o dotaci ve věci „Čištění odpadních vod“ a počet dotazníků, resp. občanů, kteří projevíli o DČOV zájem.
- Vyjádření ZD Dolní Újezd k odvolání obce, repliku advokátní kanceláře FBA Brno, veřejnou vyhlášku (rozhodnutí KÚ ve správním řízení), pachovou studii společnosti ODOUR s.r.o. a datum nařízeného jednání u Krajského soudu.
- Informace o podané žádosti o dotaci na projekt „Obnova veřejného osvětlení“ a možnostech využití solárních lamp.
- Architektonicko-urbanistickou studii lokality K3, vypracovanou společností Poličská stavební s.r.o.
- Dílčí přezkoumání hospodaření obce za období leden – září 2020, zpracovaného auditorkou ing. Talířovou.
- Rozpočtová opatření č. 7/2020 a č. 8/2020, kterými došlo k postupné úpravě celkových příjmů na 30 381 99 Kč a celkových výdajů na 30 381 999 Kč. Rozpočtová rezerva ve výši 652 000 Kč zůstala nezměněna.
- Zprávy z jednání finančního a kontrolního výboru.
- Přípravu rozpočtu na rok 2021.
- Aktuální informace o úpravách projektu a přípravě redukováného rozpočtu akce „Bydlení pro seniory“.
- Přehled podaných žádostí o dotace v roce 2020.

ZO pověřilo:

- Radu obce: výběrem dodavatele stavebních prací „Oprava lesních cest“, výběrem dodavatele projekčních prací „Výtlačný a zásobovací vodovodní řad“.
- Starostu: podpisem smluv s vybranými dodavateli stavebních prací v rámci projektu „Bezpečná doprava v obci Čistá“, podpisem smlouvy o budoucí smlouvě o zřízení věcného břemene s Povodím Labe, s.p. rozesláním stížností poskytovatelům internetového připojení v obci.

ZO neschválilo:

- Odepsání nedobytných pohledávek z let 2003 a 2009 v celkové výši 75 530,60 Kč.

Jednání zastupitelstva jsou veřejná, anonymizované zápisy z jednání jsou zveřejňované na webových stránkách obce, kompletní zápisy pak na obecním úřadě.

Rada obce se na svých jednáních od října do prosince zabývala a schválila:

- Přípravné práce v rámci akce „Čištění odpadních vod v Čisté“ v rozsahu návrh změny PRVKÚK, odborný posudek autorizované osoby a zajištění souhlasů pro žádost o dotaci společností Projekty Vodam s.r.o. Hranice n. M. za cenu 158 tis. Kč.
- Střednědobý výhled rozpočtu příspěvkové organizace ZŠ a MŠ Čistá na roky 2021 – 2024, rozpočet na rok 2021, zapojení do projektu potravinové a materiální pomoci a odměnu ředitelce.
- Pořízení reklamních předmětů obce ve výši 41 tis. Kč od společnosti Grafiko s.r.o. Svitavy.
- Návrh výše poplatku za komunální odpad v roce 2021 s doporučením ZO ke schválení.
- Návrh kalkulace vodného pro rok 2021 s doporučením ZO ke schválení.

- Směrnici č. 11, týkající se časového rozlišení nákladů a výnosů.
- Odměny redakční radě obecního zpravodaje dle předloženého návrhu.
- Darovací smlouvu mezi ZŠ a MŠ Čistá a společností AG MAIWALD a.s. na poskytnutí částky 6 tis. Kč na nákup školních pomůcek pro žáky první třídy a darovací smlouvu mezi ZŠ a MŠ Čistá a společností Briol s.r.o. na poskytnutí částky 5,2 tis. Kč na nákup edukativně relaxačních pomůcek do MŠ.
- Roznáší společenských a soukromých akcí v kulturním domě.
- Pronájem bytových prostor v čp. 322.
- Smlouvu o zřízení věcného břemene č. IP-12-2011123/VB/2, týkající se přípojky na pozemku p. č. 5599 se společností ČEZ Distribuce a.s. a smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene č. IV-12-20200800/SOBS/VB/01, týkající se přípojky na pozemku p. č. 7208/2 se společností ČEZ Distribuce a.s.
- Rozpočtová opatření č. 7/2020, 8/2020 a 9/2020, kterými postupně došlo k úpravě celkových příjmů na 31 414 799 Kč, celkových výdajů na 31 414 799 Kč. Rozpočtová rezerva ve výši 652 000 Kč zůstala nezměněna.
- Doporučení ZO k prodeji a koupi vytipovaných pozemků.
- Doporučení ZO ke schválení rozpočtu obce na rok 2021.
- Doporučení ZO k odepsání nedobytných pohledávek.
- Doporučení projektantovi akce „Bydlení pro seniory“ redukovat rozpočet stavby, pohybující se kolem 30 mil. Kč.
- Doporučení ZO k podání žádostí o dotace v rámci programů MMR Podpora budování a obnovy míst aktivního a pasivního odpočinku, Podpora obnovy místních komunikací a Podpora obnovy staveb a zařízení dopravní infrastruktury. Vše prostřednictvím společnosti Regiozóna a.s. Zlín.
- Zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení na

- venkovní hřiště u ZŠ prostřednictvím projekční kanceláře Jan Dudr, Zlín za cenu 29 tis. Kč.
- Vypracování studie na rekonstrukci půdních prostor budovy ZŠ společností Stavitelství Jokeš s.r.o. Morašice za cenu 18 tis. Kč.
- Zpracování projektové dokumentace na opravu místních komunikací společností PČDP s.r.o. Litomyšl za cenu 60 tis. Kč.
- Příspěvek Oblastní charitě Polička ve výši 5 tis. Kč na částečné krytí nákladů, spojených s poskytováním sociálních služeb pro občany Čisté.
- Dodavatele stavebních prací na projekt „Oprava lesních cest v Čisté“, a to společnost Skanska a.s. Praha s nabídkovou cenou 3 129 127,06 Kč.
- Dodavatele projekčních prací na prováděcí PD akce „Výtlačný a zásobovací vodovodní řad“, a to společnost Jafis s.r.o. Litomyšl s nabídkovou cenou 135 000 Kč.
- Zřízení věcného břemene na pozemku p. č. 1303/1.

Rada obce pověřila:

- Starostu: Zajištěním poptávkového řízení na zpracovatele projektové dokumentace pro provedení stavby akce „výtlačný a zásobovací vodovodní řad“ a zajištěním poptávkového řízení na dodavatele stavebních prací „oprava lesních cest“.

Jednání rady obce jsou neveřejná. Zápisy z jednání jsou ukládány na obecní úřadě, pro své potřeby je dostávají k dispozici zastupitelé obce.

Pozvánka na jednání ZO

Zveme Vás tímto na další veřejné jednání zastupitelstva obce, které se uskuteční 2. 3. 2021 od 18 hod ve velkém sále kulturního domu (pozn. dle aktuálního vývoje epidemické situace, resp. nařízení vlády ČR se může místo nebo forma jednání měnit).

ORGANIZACE ZŘIZOVANÉ OBCÍ ČISTÁ

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

V adventním čase, který přináší do života lidí a hlavně dětí, pocit radostného očekávání a štěstí, jsme každoročně připravovali průvod světýlek obcí, vánoční dílny a výstavu, besídku v kulturním domě, předvánoční výlet a užívali jsme si radosti Vánoc plnými doušky. Ale protože jsme si letos žádnou ze jmenovaných akcí nemohli dopřát, napadlo nás udělat něco jiného pro radost druhých. A tak vzniklo téměř 60 přání pro klienty litomyšlských domovů pro seniory. Žáci z první, druhé a třetí třídy vyráběli a ti starší psali a psali. Konkrétní přání pro konkrétního člověka. Doufáme, že každé z našich psaníček doputovalo na místo určení a přineslo alespoň špetku tolik potřebné radosti do tváří obdarovaných lidí. I přes stále složitou dobu pro nás všechny, kdy se často mění vládní opatření a tím je ovlivněn náš školní život, se i tak snažíme našim dětem zpříjemňovat pobyt v „rouškové“ škole. Mnoho věcí se muselo změnit a výuka v některých předmětech je jiná. Tělesná výuka se přesunula do venkovního prostředí a nahradily ji procházky na čerstvém vzduchu. Toho si cení hlavně prvňáčci, kteří byli na tuto aktivitu před obědem zvyklí z mateřské školky. Omezení se dotkla i hodin hudební výchovy, při kterých je momentálně zakázáno zpívat.

V předvánočním čase byla proto sestavena školní „kapela“, a ta připravila všem rodičům malé vánoční virtuální překvapení.

I letos jsme pro ty nejmladší připravili tradiční Slavnost slabikáře. Ta se tentokrát musela obejít bez přítomnosti rodičů, jejich podpory a úsměvů. Každoroční akce, při které je prvňáčkům slavnostně předáván slabikář, proběhla ve škole v pondělí 30. listopadu. Prvňáčci plnili úkoly, kterými vysvobodili Písmenkové království ze zakletí zlého

čaroděje Darmoděje. Králi Písmenkového království tak ukázali, že už znají první písmenka a slabiky, a tak si na konci slavnosti mohli vytáhnout z kouzelné truhly svůj Slabikář. Všem prvňáčkům přeji, aby se jim stal jejich kamarádem a trávili s ním rádi svůj čas. Ani letos nechyběla návštěva čerta, Mikuláše a anděla, kteří naši školu navštívili v pátek 4. prosince. Po básničkách na všechny čekala zasloužená odměna.

K dalšímu předvánočnímu překvapení patřila interaktivní přednáška pod záštitou Ministerstva zemědělství ČR a Spolku My a děti, která byla shrnutím pravidel správného stravování v rámci pravidla 3P – pestře, přiměřeně, pravidelně. Žáci si tak připomněli, co jíst, co je zdravé, kolikrát denně jíst, základy látkové výměny a další. Škola získala i pracovní sešity pro žáky a DVD, se kterým můžeme dále pracovat.

Skutečné Vánoce už byly téměř za dveřmi, a tak jsme v posledním školním předvánočním dni vyprávěli o tom, proč vůbec Vánoce jsou, vyzkoušeli jsme si rozkrojit jablíčko, pouštěli jsme skořápky ořechů, lilil olovo a věštili, co nového nás v příštím roce čeká, vyráběli Betlém a prskali prskavkami. Pod stromčkem, který zdobil přizemí naší školy po celý advent, čekaly dárky, které budou mít děti k dispozici ve školní družině a ve školní knihovně.

Každoročně se naše škola zapojuje do mezinárodního projektu, který nese název „Záložka do knihy spojuje školy“. Tento projekt vyhlašuje Slovenská státní pedagogická knihovna v Bratislavě ve spolupráci s Knihovnou Jiřího Mahena v Brně. Do letošního ročníku, který nese podtitul „Radost ze čtení ukrytá ve verších“, se přihlásilo 246 českých a téměř 700 slovenských škol. Cílem projektu je navazování kontaktů, poznávání jazyka, historie, kultury i regionálních zvyků žáků obou republik. Hlavním cílem je samozřejmě podpora čtení a kladného vztahu dětí ke knihám. Vše se děje prostřednictvím výměny záložek, které naši žáci malují vždy na téma jedné určité knížky. Letos jsme vybrali knížku „Cvrček a mravenci“, jejíž krásné a poučné verše doprovázejí neméně zdařilé ilustrace. Pro letošní rok nám byla vybrána partnerská škola v obci Brekov (Prešovský kraj, na východě Slovenska, okres Humenné), kterou navštěvuje 35 žáků. Termín výměny záložek a ukončení projektu je vždy pevně stanoven na 31. října, což se nám v letošním školním roce ze známých důvodů nepodařilo dodržet. Krásné záložky si tak naši žáci mohli odnést domů na konci listopadu a naši kamarádi na Slovensku dostali záložky těsně před Vánoci. Na interaktivní tabuli si vždy v souvislosti s tímto projektem prohlížíme fotogalerii partnerské školy i obce a čteme pohádky ve slovenském jazyce. Je velká škoda, že je slovenština pro dnešní děti cizím a nesrozumitelným jazykem.

Přestože rok 2020 byl ve všech oblastech extrémně jiný, zjistili jsme dosud nepoznané a překvapivé, ať už pozitivní či negativní, vždy nás to posunulo dál. Děkuji všem, kteří projevili empatii a svým přístupem nám pomohli situaci zvládnout a byli tak naší oporou.

za kolektiv ZŠ Mgr. Miloslava Siglová
a Věra Kladiřová

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Nastal podzim, ale nám se zdál letos nějaký jiný – uplakaný a bez barev. Kde je skřítek Barvínek, aby nám ho obarvil? To jsme se, společně se skřítkem Podzimníčkem, vydali zjistit. A bylo to takto. Víla Letnička nám skřítku Barvínka zaklela, protože se nechtěla smířit s tím, že přišel podzim. Chtěla mít přírodu stále zelenou. Slíbila, že nám skřítku Barvínka vrátí a odejde, až pro něho získáme, splněním úkolů, barvičky u ostatních skřítků a víl. Vydali jsme se na dalekou cestu, která měla šťastný konec. Barvínka jsme vysvobodili, on se nám odvděčil a přírodu do týdne nádherně obarvil.

Dny se pomalu krátí, venku je brzy tma a my se začínáme trochu bát. Napadlo nás, že strach je nejlepší překonat strašením. Proto jsme z našich školky udělali, na jeden den, školku strašidelnou. Výzdoba, převleky a jde se na to! Pochytáme pavouky, zaženeme duchy, uložíme dýňová semínka – miminka, procvičíme strašidelné zvuky i části kostry, najdeme čaroděje ve věži, vyrobíme mumie, uvaříme lektvárek. To vše se nám podařilo. Nechyběla zasloužená odměna. Nakonec jsme trošičku postrašili i naše spoluobčany, když jsme se vydali na procházku s vlastnoručně vyrobenými lucerničkami.

Hned následující den jsme přivítali mobilní Planetárium. V současné době nemůžeme na výlety ani do kina, proto přijelo takové malé kino k nám. Starší děti zhlédly vzdělávací program „Život stromů“, mladší děti – „Putování Měsíce po obloze“.

Je pro nás již samozřejmostí, že, nejen v případě návštěvy, dodržujeme veškerá zvýšená hygienická opatření v souvislosti s covid – 19. A děkujeme také všem rodičům za jejich dodržování a vstřícné chování.

Na konci listopadu k nám zavítala další návštěva. Tentokrát to byli herci divadla Pernštejn z Pardubic s krásnou pohádkou „Jak čerti Jelito a kopyto vařili vtípnou kaši“. Pohádka to byla poučná, veselá i trošku strašidelná. Obdivovali jsme překrásné kulisy i dřevěné loutky. Herce jsme, za jejich snažení, odměnili velkým potleskem.

Jak ten čas letí. Opět jsou tu po roce, vytoužené Vánoce. Máme spoustu přání, ale jedno – to největší, děti Ježíškovi nakreslily, aby věděl, o co ho moc prosí. Zdalipak nám je Ježíšek nadělí?

Byl jsem hodný nebo jsem snad neposlouchala? To jsme zjistili při návštěvě Mikuláše, čerta a Anděla. Malá dušička v nás byla, čertovi se neposlušnost nelíbila, andělíček při nás stál, u Mikuláše se přimlouval. Slíbili jsme, že se polepšíme a svůj slib dodržíme. Přidali jsme básničky a písničky a dočkali se i nadílky od Mikuláše. Moc děkujeme.

Nevšedním zážitkem byl pro nás hudební program „Zpívánky s Vaškem a Mírou“. Zaposlouchali jsme se do líbezných melodií, seznámili se s některými hudebními nástroji a společně si zazpívali vánoční koledy.

Z programu na nás dýchlo kouzlo Vánoc. O to víc jsme se na blížící se svátky těšili. Adventní čas jsme si užívali. Tvořili jsme, zpívali, předávali dětem poznatky o tradicích a zvycích, vyprávěli jsme si o tom, jak se s rodiči připravují na jejich oslavu, s čím doma pomáhají, pozorovali jsme výzdobu v obci a ještě mnohem více. Mrzí nás, že naše snažení letos nemohli rodiče dětí ocenit při vánoční besídce. Rozhodly jsme se proto vytvořit on-line besídku a věříme, že se stala jedním z dárků, který potěšil. Přejeme vám, aby čarovná atmosféra Vánoc přetrvávala, úspěchy nového roku ať předstihnou roky minulé a hlavně hodně zdraví! Děti a zaměstnanci MŠ.

za kolektiv MŠ
Jitka Marešová

JEDNOTKA SDH

Jednotka vyjížděla k těmto událostem:

- 20. 8. 2020 v 17:39 napouštění bazénu Čistá č.p. 418
- 1. 9. 2020 v 13:26 propad kanálu pod místní komunikací (Hostinec u Chlebounů)
- 17. 9. 2020 v 15:53 mytí pozemní komunikace Vendolí
- 10. 10. 2020 v 14:23 mytí vozovky mezi Janovem a Mendrykou
- 15. 10. 2020 v 00:52 čerpání vody ze sklepa Čistá č.p. 342
- 15. 10. 2020 v 03:06 čerpání vody ze sklepa Čistá č.p. 305
- 4. 11. 2020 v 11:38 doplňování vody do vodní nádrže Janov (Gajer)
- 6. 11. 2020 v 9:48 doplňování vody do vodní nádrže Janov (Gajer)
- 6. 11. 2020 v 17:45 mytí silnice od bláta v obci Čistá (Chudákov)
- 13. 11. 2020 v 7:38 plnění nádrže na vodu Čistá č.p. 248
- 16. 11. 2020 v 16:47 oplach vozovky Čistá
- 16. 11. 2020 v 17:25 odtah nepojízdného osobního vozidla Litomyšl
- 17. 11. 2020 v 14:44 oplach vozovky Čistá
- 20. 11. 2020 v 7:31 požár Odpadu areál radiokomunikací Vapo s.r.o. Čistá
- 23. 11. 2020 v 14:09 mytí vozovky od nečistot v obci Čistá
- 24. 11. 2020 v 14:32 plnění nádrže na vodu č.p. 322 Čistá
- 17. 12. 2020 v 15:40 mytí vozovky od nečistot Svitavy (Unihobby)
- 18. 12. 2020 v 9:28 mytí vozovky od nečistot Svitavy (Unihobby)
- 27. 12. 2020 v 17:19 požár kontejneru na papír u hospody u Chlebounů
- 28. 12. 2020 v 7:55 technická pomoc - zajištění převrácené plechové garáže, Čistá č. p. 328
- 29. 12. 2020 v 15:10 požár v komíně, Karle č. p. 8
- 30. 12. 2020 v 17:36 technická pomoc - vytažení osobního automobilu z příkopu, u značky Brlenka

Oldřich Vašina ml.

O NÁS V MĚDIÍCH

Čištěcké zvony na Vltavě

Český rozhlas Vltava a Český rozhlas Dvojka vysílá v rámci mapování a uchovávání kulturního dědictví každou neděli v pravé poledne nahrávky zvonů. Čištěcké zvony budou znít od 14. 3. do 4. 4. 2021, před nimi od 31. 1. do 14. 2. 2021 zvony z nedalekých Morašic a od 21. 2. do 7. 3. 2021 Vysoké Mýto. Dvojka vysílá krom toho každou sobotu v poledne nahrávky věžních hodin. Ve Vysokém Mýtu mají také dvoutunový zvon d1, nicméně podle odborníků je to čištěcké děčko (Mikuláš) nesrovnatelně lepší po stránce zvuku i designu. Posuďte sami.

Mgr. Pavel Kuře

Smrk přichází, smrk odchází (druhá část)

V první části pojednání o smrku u nás jsme si objasnili, proč k jeho zavádění v masové míře došlo, nyní se zamyslíme nad jeho pravděpodobnou budoucností.

Díky dobrým produkčním vlastnostem (rychlý růst, značná přizpůsobivost stanovišti) i příznivým klimatickým podmínkám (minulých 10-200 let bylo celkově významně vlhčím a chladnějším obdobím) byla významně zvýšena produkce dříví. Že jsou smrkové porosty největší zásobárnou dříví, ukazuje fakt, že jeho 40 % plošného zastoupení činilo 2/3 (400 mil. m³) veškerých zásob dříví v lesích. Navíc rovného, relativně lehkého a přitom s dobrými technickými konstrukčními vlastnostmi. Takže volba dřevin při (holosečné) obnově porostů byla celkem jasná – kde měl smrk šanci, tam byl vysazen. A často i mimo vhodná stanoviště, protože mladé kultury jsou vitální a větší problémy nastávají až s vyšším věkem. Tak byly smrkové kultury rozšiřovány a předávány mezi generacemi vlastníků (pozor, stát v té době byl v lesích rozlohou nevýznamný!) a jejich lesníků.

Ovšem plošné zavádění smrkových a borových porostů s nedostatečnou příměsí ostatních dřevin v kombinaci se slabou porostní výchovou, jednostranně zaměřenou na kvalitu dříví, vedlo v minulosti zároveň k rozsáhlým hmyzím kalamitám a nebyvalému nárůstu větrných polomů nebo škodám mokřým sněhem. Fytotechnika se vyvíjela postupně a reagovala na tyto jevy nikoliv nastavením limitů pěstování, ale jejich posouváním pomocí lesopěstebních (odluky, rozluky, závory, řazení sečí proti směru převládajícího větru) nebo vědeckých opatření (lapáky, feromony na odchyt kůrovců, těžká chemie na hubení škůdců). Tím bylo za cenu technologické výhodnosti a možností šablonovitých postupů „dosaženo“ značné nestability obrovské části porostů -

přeštíhlené slabě ukotvené stromy s vysokým těžištěm a slabým kořenovým systémem v plošně rozsáhlých blocích. Tyto porosty se staly takřka závislými na umělých zásazích v intervalech několika málo let a neustálé kontrole zdravotního stavu a napadení škůdci.

Přitom problém tíše a nenápadně nastával v místech, kam oko lesníka nedohlédlo – v lesních půdách. Rozvoj průmyslu zapříčinil emise, které se dostávaly do půd v podobě kyselých srážek přinášejících nebývalé množství síry a dusíku, které coby hnojivo podpořily při vlhkostně dobrých podmínkách zvýšené přírůsty - ale tím i deficit dalších živin, které se přirozeně z půd nedokázaly tak rychle uvolňovat. Takže nedostatečně vyživované stromy s vodnatými řídkými pletivy se staly vitaným objektem zájmu dřevokazných hub napadajících zejména kořeny. Z kyselých půd se v minerální vrstvě začal uvolňovat pro kořeny silně toxický hliník. Stromy reagovaly po svém – kořeny začaly tvořit ještě mělčeji pod povrchem, kam hliník „nedosáhl“ (humusová vrstva jej obsahuje úplně minimum). A do toho přišlo pětisetleté sucho s logickou kalamitou kůrovce... Kruh zkázy smrku se uzavřel.

Ukázalo se, že na zvládnutí problémů, které se naplno projeví kůrovcovou kalamitou, ale doutnaly pod povrchem dlouhá desetiletí, nejsme vůbec připraveni. Za rok 2020 jsme patrně na historickém maximu těžeb (odhad 40 mil. m³, tj. 2,5x normál) a rád bych věstil, že horší už to být nemůže. Celostátně jsme přišli o třetinu starších smrkových porostů a o další třetinu patrně přijdeme v následujících pár letech (kalamita kůrovce sice převážně – nikoliv lokálně – odeznívá, ale nekončí a zbytky rozbitých porostů shodí vítr), poslední část si počká na další vlnu extrémní změny klimatu. A ta přijde, protože u nás byl sice rok 2020 nebyvale vlhký (desetileté maximum), ale nikoliv studený, a celosvětová teplota stále roste. Ještě že existují i jiné dřeviny...

Ing. Milan Hron, odborný lesní hospodář obce Čistá

(NE)KONALO SE V ROCE 2020

Lednové číslo zpravodaje bývá už tradičně koncipováno jako celkové shrnutí a ohlédnutí se za rokem předcházejícím. S trochou nostalgie připomínáme akce, které se konaly či měly konat. Doufejme, že letošní rok bude pro společné potkávání příznivější.

Kulturní a společenské akce, které se uskutečnily

- Ples (Hokejový, Hasičský, Fotbalový, ZUŠ, Rybářský charitativní, Benefiční).
- Dětský karneval, hasičský den, branný den, soutěž o lego.
- Plavání pro veřejnost, letní kino, Noc kostelů, fotbalový turnaj za účasti Sparty, vodácká výprava, Uklidíme Česko, slavnost na Brlence, znovuoctvení hostince u Chlebounů.
- Ohňostroj na Silvestra.

Kulturní a společenské akce, které byly naplánovány a neuskutečnily se

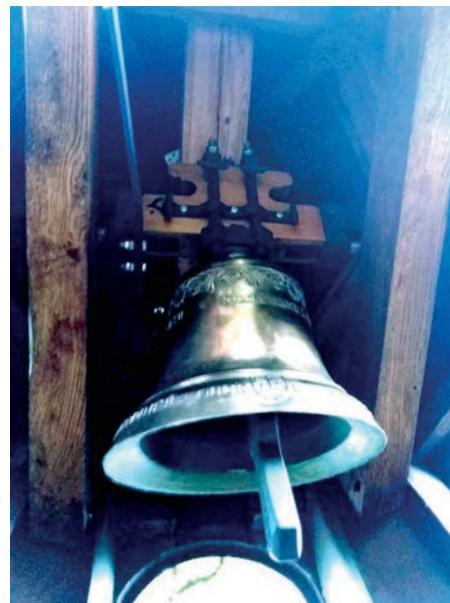
- Ples (Babský bál).
- Májová křídlovka, křest CD Dolnovanky.
- Memoriál V. Tauera.
- Slavnostní zakončení „Obnova zvonů“.
- Fotbalové zápasy, hasičské závody, kroužky, jóga, setkání babince.
- Debata politických ledrů před krajskými volbami, jednání krajského vedení SMSČR.
- Peklo v hasičárně.
- Adventní výstava, adventní koncert, lampiónový průvod, výstava a den otevřených dveří v ZŠ.
- Turnaj v badmintonu pro děti a rodiče, vánoční bruslení, turnaj v ping-pongu.
- Předsilvestrovské posezení, silvestrovská čočkovka a.j.

JINÉ

Co možná nevíte o novém zvonu sv. Jana z Nepomuku v kapličky na Brlence

K 330. výročí založení osady Brlenka a jako pověstná „třešinka na dortu“ projektu obnovy zvonů v Čisté byl do brlenské kapličky pořízen nový zvon. Od svého zavěšení 4. října 2020 zvonívá rukou brlenských zvoníků každý den. Pojdme si připomenout pár dat a zajímavostí včetně některých lehce „podpoklíčkových“.

- Nápad navrátit kapličky a Brlence hlas začal klíčit v roce 2018. O realizaci se rozhodlo během jara 2020, kdy se po uhrazení všech nákladů na nový velký zvon Mikuláš kromě finančního příspěvku obce sešly ve veřejné sbírce další desetitisíce. O zvonečku tak rozhodli štedří dárci, mezi nimi obyvatelé Brlenky.
- Hlavní nebo jediný zvon bývá zasvěcený patronu kostela či kaple. Komu je kaplička, nyní ve vlastnictví obce, zasvěcena, jsme se s jistotou dozvěděli až v lednu 2020 od manželů Lebedových z komunity našich starých litrbašských Němců. Jejich známý a také zdejší rodák (a jeden z dárců na velký zvon Mikuláš) Karel Anderlík, po litrbašsku „Krejsta“ z čp. 21, si i přes pokročilý věk dobře pamatoval, jak coby jako malý kluk a ministrant chodil se zdejším farářem vždy 16. května na svátek sv. Jana Nepomuckého do kapličky na pouť. Smutnou zprávou je, že pan Anderlík před pár týdny zemřel. Nicméně zvon zůstává a také s jeho přičiněním je historicky správně usazen. V nejbližším okolí jsou Janu z Nepomuku zasvěceny kaple v Nové Vsi, v Osíku, v Benátkách, kaplička u Boštíkových v Čisté a reliéf světce je zobrazen také na jediném dochovaném zvonu v sousední Mikulči.

- Nejstarší známý zvon kapličky vážil 13 kg a zrekvírován byl v roce 1918. Jeho „prvorepublikový“ nástupce o průměru 32 cm vážil 18 kg a zrekvírován byl roku 1942.
- Nový Jan z Nepomuku má shodný spodní průměr 32 cm, hmotnost činí 23 kg. Je naladěný do tónu e3 a nepochybně je tím nejlepším, který kdy v kapličce zvonil. Odlit byl 2. září 2020 v Brodce u Přerova zvonařkou Leticií Dytrchovou. Čistou, resp. Brlenku spatřil poprvé 9. 9. 2020 navečer.
- V den zrekvírování Janových předchůdců (duben 1918 a březen 1942) byly zrekvírovány také předchůdci zvonu Petr z malé věže kostela. Symbolické obnovení obou zvonů v jednom roce při současném završení obnovy všech zvonů v obci bylo námětem i pro společný malý pamětní zvoneček.
- Výzdoba zvonu působí příjemně, hřejivě. Ornament na čepci navozuje historickou atmosféru a připomíná oba Janovy předchůdce. Pod ním zaznívá vždy aktuální prosba o ochranu a pomoc „Svatý Jane z Nepomuku, drž nad námi svoji ruku“. Věvec obepíná nápis „Zvon ulit k 330. letům osady Brlenka nákladem dobrodinců a obce Čistá L.P. 2020“ a je protnut znakem obce Čistá.
- Kované srdíčko tluče v rytmu cca 95 úderů za minutu.
- Kvůli vážnému úrazu dodavatele zvonového příslušenství, p. Rostislava Bouchala, jsme se při slavnosti 4. října museli obejít bez třmenů a srdce bylo „vypůjčené“ z nejmenšího z kostelních zvonů – ze sv. Pavla. Od 17. října je vše v pořádku, zlepšil se zvuk a také vlastní zvonění je snazší.
- Náklady na zvon a příslušenství dosáhly 59.000 Kč. Výrobu a montáž zvonové stolice, usazení a montáž zvonu zvládli zvoníci čistečtí a brleníští společnými silami.
- Nejen díky profesionálním fotografiím Jindřicha Vodehnala se Jan z Nepomuku stal hvězdičkou sociálních sítí a rádi by měli stejný zvon i jinde. Bohužel - brleníský zvon je jedinečný, neopakovatelný a patří pouze k nám.
- Zvon je zavěšen tak, že obecní znak směřuje do středu obce Čistá a kartuše zvonařské dílny na Moravu směrem k Brodce.
- Raritou (možná i světovou) bylo, že kaplička měla po mnoho let svého zvoníka (p. František Mencák), ale neměla zvon. Přestože o tento unikát Brlenka přišla, dostala zpátky svůj hlas. Zajít si ho poslechnout se jistě vyplatí - obyčejně ve 12 a v 17 hodin.

Mgr. Pavel Kuře

Kaplička sv. Jana se dočkala generální opravy

O kapličce sv. Jana Nepomuckého by se dalo s nadsázkou tvrdit, že je dobře ukrytá tím, že je všem na očích. Nachází se za dvoudílnými dřevěnými vrátky u hlavní silnice v domě čp. 252. Mnozí z nás denně projíždíme kolem a možná ani netušíme, že se zde nachází malý poklad. Útulný prostor vznikl někdy na počátku 19. století coby poděkování tehdejšího vlastníka domu za záchranu života. Legenda vypráví tento příběh:

„... psal se rok 1807, když přišla velká povodeň. Přestože místní byli na občasnou velkou vodu zvyklí, tentokrát uhodila nebyvalou silou. Překvapila také pana Kašpara Mudřicha, žijícího v tomto statku. Spěchal zachraňovat svůj majetek, když nešťastnou náhodou uklouzl a silný proud rozvodněné řeky jej strhl. S vypětím všech sil se dokázal zachytit za pokřivený kmen staré hrušně, jež stávala před domem odnepaměti. Souboj mocného živlu s lidskou vůlí přežít trval dlouhé chvíle. V okamžiku, kdy vypadalo, že je vše ztraceno, slíbil pan Mudřich Bohu i sobě, že pokud mu bude jeho život zachován, vlastnoručně vystaví kapličku jako poděkování za záchranu.“ To se opravdu stalo a kaple byla zasvěcena Sv. Janu Nepomuckému, patronu vod a cti.

Vlastní opravu provedl p. Petr Šmejce z Litomyšle a byla vskutku důkladná. Ještě před rokem byly omítky značně opadané, podlaha zašlapaná nánosy zeminy, veškeré povrchy pokryté letitými nečistotami, dřevěné části mobiliáře napadeny dřevokazným hmyzem a několikrát přetřeny nevhodnými nátěry.

V rámci rekonstrukce došlo zprvu k mechanickému očištění celého interiéru i mobiliáře. Řada prvků byla hloubkově zpevněna organokřemičitými zpevňovači, krakelovaná místa na polychromii soch injektována Paraloidem s lihem. Barevné části retušovány. Na ošetřené plochy se zatmelenými prasklinami přišla pouze vápenná malta, povrch kletovaný a následně opatřený vápenným nátěrem (finální povrch byl rekonstruován podle poslední zachovalé úpravy). U sochy sv. Jana byla osazena nově zhotovená gloriola s pozlacením. Vstupní dveře musely být louhováni zbarveny původních nátěrů, opatřeny některými novými částmi namísto původních zdegradovaných a nově natřeny. Kování prošlo odřením kyselinou fosforečnou, opravou a finálním nátěrem alkydovou barvou. Povrch opukové dlažby byl očištěn od nášlapu hlíny. Rekonstrukce bude dokončena položením dlažby před vstup, výsadbou vhodných dřevin a osazením informační cedule.

Opravu financovala obec s významným dotačním příspěvím Státního zemědělského intervenčního fondu. Celkové náklady činily 192 tis. Kč. Původní slavnostní otevření mělo proběhnout při příležitosti završení projektu „Obnova zvonů“, ale omezující vládní opatření to nedovolila. Věříme, že budeme moci opravenou kapli ukázat zájemcům v letošním roce.

Mgr. Petr Dřínovský
s využitím odborných podkladů p. Petra Šmejce

Staré litrbašské pověsti

9. Urbankův díl

Kde je nyní hospodářství „Tschumpových“ čp. 82, nacházelo se dříve zemanské sídlo. Když zeman vyšel v červeném oblečení před dům, věděli lidé, že je sváteční den.

Když poslední zeman zemřel, mělo být hospodářství rozděleno. Každý ze sedláků bydlících v okolí dostal jeden pruh země za podíl a tak také Urbanka**. Ten však podíl odmítl se slovy, že by po něm bylo požadováno ještě více roboty. Nato obdržel největší díl.

Poznámky překládajícího:

*hospodářství „Tschumpa“ (vysl. čumpa) čp. 82, tehdy obytné a hospodářské budovy se 7 ha polí a 6 ha lesa a s výměnkem, dnes majitelé Lenka a Martin Stříteščí.

Část litrbašských Tschumpových se v době epidemií (pravděpodobně morových) přestěhovala na jižní Moravu. Jejich potomkem je mj. pan L. Čumba, který dnes žije s manželkou ve Veselí nad Moravou. Při křtu jednoho z jeho předků již na Moravě tamní farář řekl, že jsou Češi, tak se budou psát česky Čumba, nikoli Tschumpa. A u toho zůstalo. Při pátrání po předcích nevyhnutelně narazili na Čistou, kde se občas zastavují. Pečlivě sledují dění v naší obci, na webu obce čtou zpravodaj a podívat se přijeli např. na žehnání zvonu Mikuláš. Dále otiskujeme část rodokmenu pana Čumby (vedlejší větve), která se přímo týká pověsti Masné krámy 3. a jejího hrdiny Georga Soboly (zveřejněné v našem Zpravodaji č. 2/2020) a samozřejmě čp. 82.

**Urbanka - příjmení odvozené od původního Urban - Urbánek. V Litrbaších bylo používání takových příjmeních běžné (obd. např. Martinek - Martinka, Nawratil - Nawratila, Michálek - Michalka, Wopozdil - Wopozdila). Nejde o obdobu přechylování (v češtině). Pro zdejší litrbašské nářečí byly takové tvarosloví a výslovnost přirozenější. Nářečí totiž pramenilo ze středověkého jazyka německých osadníků původem z Horních Frank (severovýchodní Bavorsko), bylo po staletí syceno češtinou a podobně končí příjmení v něm byla běžná. K posunu docházelo dle majority obyvatel a jejich jazyka oboustranně v závislosti na prostředí - viz např. Tschumpa - Čumba.

Z německého originálu „Lauterbach - Heimatsbuch eines deutschen Dorfes im Schönhengstgau“ volně přeložil a doplnil

Mgr. Pavel Kuře

Z bádání pana L. Čumby otiskujeme pouze část a velice děkujeme za možnost uveřejnění.

Nejstarší záznamy jsou v litomyšlské matrice, jsou psány česky a to velmi úhledně. Pozdější z Lauterbach pak německy nebo latinsky.

1. Wáclaw Wodehnal jinak Schumpa cca 1600 - 1660

Sedlák na usedlosti č. 66 (nové č. 82). Narodil se před rokem 1600, zemřel v roce 1660. Se svou ženou Lidmilou měli 5 dětí: Wít *1620, Tomáš, Anna, Lukass (Lukáš) *3. 10. 1623, Jan *23. 5. 1625.

2. Wít Schumpa *1620 +30. 9. 1693

Wít měl s manželkou Dorotou, roz. Dvořáková * 1624 +26. 5. 1688 4 děti: Mikuláš, Šimon, Mathes *1655, Mariana *1663? Po smrti manželky si vzal za ženu Evu, která si do rodiny přivedla ze dvou předchozích manželství 4 děti: Eva, provdaná za Matouše Tyčku; Marie, provdaná za Hanse Rychtera; Dorota, zůstala svobodná; Anna, provdaná za Jiřího Urbánka. Kupní smlouvou z 3. 3. 1660 se gruntu ujal nejstarší syn Wít. Majetek byl oceněn na 400 kop míšeňských grošů, z čeho měl vyplatit 126 kop 3 žijícím sourozencům. Postupné splácení trvalo 19 let.

3. Mikuláš Schumpa *cca 1650 +3. 3. 1699

Jako nejstarší syn z Vítova 1. manželství převzal usedlost 18. 12. 1680. S manželkou Evou, roz. Brochešová po sňatku v listopadu 1679 měli 2 děti: Adam *5. 12. 1685 +21. 2. 1760, Jakub *24. 7. 1696. Po smrti Mikuláše asi v roce 1699 se k vdově přičlenil Šebestián Buček (hospodářství se ujal 22. 7. 1699) a po jeho smrti v roce 1711 předala dvojnásobná vdova usedlost nejstaršímu synovi Adamovi.

4. Adam Schumpa *5. 12. 1685 +21. 2. 1760

Ten se 1. 2. 1711 oženil s Marianou *1691 +18. 5. 1741, měli 3 děti: Maria *22. 8. 1713, Andreas *19. 11. 1715, Martin *21. 10. 1717. Ten v roce 1741 (půl roku po smrti manželky) prodává za 350 kop grošů hospodářství synu Andreasi (Ondřeji) Schumpovi.

5. Andreas *19. 11. 1715 +5. 3. 1783

Andreas si 10. 9. 1741 vzal za manželku Rosinu roz. Štefanová *1716 +28. 6. 1760, měli 4 děti: Rosalia *5. 9. 1742 +12. 6. 1808, Catharina *15. 11. 1744 +21. 3. 1772, Anna *19. 8. 1747 +6. 9. 1747 (dvojčata), Helena *19. 8. 1747 +9. 12. 1747. Dcera Rosalia se 25. 11. 1764 provdala za Georga Sobolu *1734 +2. 9. 1814. Zdá se, že usedlost byla prodána/přepsána 8. 11. 1764, tedy ještě před sňatkem.

Tím po min. 5-6 generacích skončilo hospodaření rodu Schumpů na bývalém gruntu č. 66/82.

Poděkování

V těžké době, kdy jsem se nejen já, ale i rodina, nelehce smířovali s odchodem naší milované manželky, maminky, babičky a prababičky Věry Quaiserové, nám velmi pomohly řádky otištěné v obecním zpravodaji. Milá slova a milé vzpomínky na Věru nám dávaly sílu. Zároveň jsme si díky těmto vzpomínkám uvědomili, že Věra je vlastně stále s námi - v našich i Vašich myslích a srdcích.

Rádi bychom poděkovali nejen redakci zpravodaje, ale také všem, kteří svoji vzpomínku sepsali. Velmi děkujeme. Dále bychom chtěli poděkovat za projevy upřímné soustrasti.

za rodinu Marcela Quaiserová

Pozn. redakce: Po uzávěrci minulého čísla zpravodaje nám byla doručena ještě jedna osobní vzpomínka s prosbou o zveřejnění.

Škola - základ života

Chtěl bych tímto zavzpomínat na paní učitelku Věru Quaiserovou, o které jsem přesvědčen, že byla pro mě hodně důležitý člověk a můj život ovlivnila velmi pozitivně.

Celé dětství s rodiči jsem prožil tady v Čisté. Od narození mě provází postižení dětské mozkové obrny, takže jsem odkázaný na invalidní vozík. Dnes je moderní takto handicapované děti zařadit do normálního vzdělávacího procesu a poskytnout jim tak sociální kontakt se zdravými dětmi. Říká se tomu inkluze. Nyní máme rok 2021, ale právě paní učitelka Věra Quaiserová milovými kroky předběhla dobu a do takového „projektu“ se pustila už v roce 1992! Tím „projektem“ byl právě jeden kluk na vozíku - Vašík (jak mi říkala) Rambousek, který v září 1992 nastoupil do 1. třídy ZŠ Čistá. Od paní Quaiserové to chtělo nevšední odvalu a zápal do práce, protože tehdy bylo vzdělávání postižených doslova v „plenkách“.

Já jsem zažil v ZŠ Čistá krásná školní léta, na která moc rád vzpomínám. Nebojím se říct, že paní Quaiserová mi svým obětavým přístupem otevřela dveře do světa. Inu, ŠKOLA JE ZÁKLAD ŽIVOTA.

Václav Rambousek, bývalý žák ZŠ Čistá

Statistika roku 2020

Počet obyvatel k 1. 1. 2020	981
Počet narozených	6
Počet zesnulých	6
Odstěhovali se	22
Přistěhovali se	10
Počet obyvatel k 31. 12. 2020 (vč. cizinců)	990

Společenská rubrika

Svá životní jubilea v měsíci říjnu, listopadu a prosinci oslavili:

Ludmila Jirmásková
Bohumila Sochorová
Miroslav Říha
Lenka Padělková
Lenka Ďuriánová
Josef Novotný
Jan Juza

Stanislav Pelán
Marie Kroulíková
Eva Frodlová
Marie Kmošková
Božena Kovářová
Naším občanům gratulujeme.

Rozloučili jsme se s paní Věrou Quaiserovou.
Kdo v srdcích žije - neumírá ... (Fr. Hrubín)

Periodický tisk územního samosprávného celku. Obecní zpravodaj vychází 1x za dva měsíce.

Evidenční číslo periodického tisku přidělené Ministerstvem kultury: MK ČR E 22139.

Vydává Obecní úřad Čistá, Čistá 376, 569 56, ☎ 461 634 903. Redakční rada: Petra Vojáčková, ☎ 724 058 142, Jana Dřínovská, ☎ 608 178 868, Mgr. Stanislav Švejcár, ☎ 732 806 804. Jazyková úprava Mgr. Jitka Skalická ☎ 736 781 400.

Příspěvky je možné zasílat elektronicky na adresu: zpravodajcista@seznam.cz nebo poštou na OÚ v Čisté či členům redakční rady.

Podepsané příspěvky vyjadřují názory dopisovatelů a nemusí být vždy totožné s názory redakce.

Vydáno dne 13. 1. 2021. Uzávěrka příštího čísla 15. 3. 2021.